

Särskilda bedömningsanvisningar för lydnadstävlingar Klass3

Dessa speciella bedömningsanvisningar för lydnadstävlingar är ett levande dokument som uppdateras varje kvartal om ändringar/tillägg sker.

UG lydnad ansvarar för uppdateringar.

Tempo

Utgångspunkten i bedömning av moment som innehåller delar där hunden ska springa är att hunden visar vilja och intensitet att med glädje utföra de uppgifter den får. Tempo bedöms inte i relation till andra individer - oavsett ras - utan för betyg 10 ska hunden ge intryck av att utföra uppgiften så snabbt den kan med hänsyn till fysiska förutsättningar och underlag. Påtaglig övervikt anses dock inte vara en förmildrande omständighet för lågt tempo, då det förutsätts att de hundar som deltar i tävlingar hålls i en god allmänskondition.

Hänsyn ska också tas till hur momentens övriga delar ser ut, så att hunden har en god chans att anpassa sitt tempo för att hitta balans mellan till exempel start och stopp. För högsta betyg ska hunden också hålla ett jämnt tempo i samtliga delmoment (momentet vittringsprov är undantaget från denna princip, se separat text angående detta).

Specifika anvisningar avseende tempo i vissa moment

I följande moment gäller särskilda bedömningsanvisningar avseende tempo:

Gruppmoment

För att minska risken för hundars vilja att springa efter kommer hög fart i inkallningsdelen av platsliggningen i klass 3 inte att premieras. För högsta betyg ska hunden reagera direkt på kommandot och med ett jämnt tempo röra sig målmedvetet mot sin förare och den behöver inte hålla högre tempo än trav.

Vittringsrapportering

Momentet vittringsrapportering är undantaget från den övergripande principen ovan ”jämn fart i samtliga delmoment”. Om hunden går in i ett sökarbete redan från start och därav får ett mer återhållsamt tempo, så ska detta inte belasta betyget. Orsaken är att hunden då den sänds från förarens sida uppmanas att leta/söka. Däremot är det för betyg 10 en förutsättning att hunden i sitt kroppsspråk och agerande visar vilja och målmedvetenhet att utföra uppgiften direkt då kommando ges.

Ett återhållsamt tempo hos hundar som inte visar direkt intresse för uppgiften ska belasta betyget på samma sätt som i andra moment. Förutsättningen för att det lägre tempot inte ska belasta

betyget är att hunden istället går in i ett aktivt nosarbete. Då hunden hittat sin pinne gäller samma bedömningsanvisningar avseende tempo som i övriga apporteringar (se punkt 73 i Generella anvisningar för utförande och bedömning av moment).

Begreppet ”Agera självständigt”

I regeltexten står följande: ” Hund som agerar självständigt (utan kommando) får i de flesta moment 3 betygsenheters neddrag.” För att omdömet ”agera självständigt” ska tillämpas i bedömningen ska momentet i sin helhet utföras enligt reglerna. Exempel: om hunden, i momentet ”Sändande med dirigering, platsläggande och inkallande” i klass 3, sänds in i cirkeln och stannar i cirkeln utan att föraren hinner ge kommandot ”stå/stanna” bedöms det som självständigt agerande. Detsamma gäller om hunden ställer/ lägger sig i rutan innan föraren hinner ge kommando. Hunden har då agerat självständigt och kan högst få betyget 7, om utförandet i övrigt är perfekt. Det är beteendet ”agera självständigt” som påverkar betygsavdraget, inte antalet gånger det inträffar under samma moment. Däremot anses inte hunden agera självständigt om den när den sänds in i cirkeln själv vänder upp mot föraren när denne kommenderar hunden att stå/stanna. I momentet ” Sändande runt en kon, positioner, apportering och hopp över hinder” i klass 3 får föraren kommendera hunden till aktuell position efter ca 2 meter från kon och ända fram till linjen för apportbockarna. Om hunden stannar själv så bedöms det som självständigt agerande. Hunden måste stanna efter kommando för att inte få avdrag.

Pyramidmodellen

Pyramidmodellen ska användas på samtliga moment. Både där maxbetyg och fasta betygsneddrag är beskrivet. Det är bara att höja eller sänka den nedre pyramiden (grön).

Tanken med modellen är att påvisa att vi inte har en linjär bedömning.

Det är alltid det största avdraget oavsett var under momentet detta sker som blir utgångsläget i ”pyramiden”.

Betygspyramiden.

”Sändande med dirigering, platsläggande och inkallande” i klass 3, enligt reglerna står det ”Om hunden intar fel position i rutan ger det 2 betygsenheters neddrag och ett extra kommando för inkallning ger 2 betygsenheters neddrag” skulle rendera i $2+2=4$ betygsenheters neddrag, det vill säga betyg 6 i momentet.

Den icke linjära bedömningen (pyramidmodellen) som vi ska tillämpa i Sverige skulle kunna se ut enligt följande på samma exempel, $2+1=3$ betygsenheters neddrag beroende på storleken på felaktigheterna, det vill säga betyg 7.

Beröra / vidröra hunden

Med vidröra menas att föraren avsiktligt tar i sin hund.

Efter att TL sagt ”Moment börjar” är det inte tillåtet att vidröra hunden.

Vid transport mellan momenten är det okej för föraren att ha vänstra handen efter eget tycke bara hunden inte vidröres. Vid fysisk kontakt med hunden ex ”hand mot kind” ger domaren först en muntlig varning och därefter gult kort. Om föraren fortsätter diskvalificeras ekipaget (domaren visar rött kort).

Dubbelkommando

Dubbelkommando innebär att man kombinerar två olika kommandon till hunden. Det vanligaste är röst och kropp.

Röstkommando kan förutom rena ord även vara olika läten, smackningar, visslingar, harklingar etc.

Kroppssignaler kan vara små fingerrörelser till stora armrörelser och vridning av hela kroppen, huvudvridningar, axelvridning, att rikta in hunden med arm, knäböjningar etc.

Två kroppssignaler som ges samtidigt är ett dubbelkommando.

Extra kommando

Extra kommando innebär att föraren upprepar ett tidigare givet kommando eller ett nytt kommando. Exempelvis vid fritt följ där ordet ”fot” upprepas vid behov. Det kan förekomma i en rad andra moment där hunden inte åtlyder eller inte reagerar tillräckligt snabbt.

Extra kommando kan vara röstkommando eller handtecken, och behöver inte vara samma kommando som upprepas för att räknas som extra kommando. Föraren kan först ge ett röstkommando, därefter ett handtecken eller ett annat röstkommando som inte är detsamma som de först givna. Är ordet eller handtecknet avsett att förmå hunden att utföra samma sak ska det bedömas som extra kommando. Begreppet extra kommando tillämpas även i situationer där två röstkommandon inte hänger ihop, exempelvis vid inkallning. Reglerna föreskriver att hundens namn får användas i kombination med ett inkallningskommando men utan uppehåll mellan de båda. Alltför långt uppehåll mellan hundens namn och inkallningskommandot är att anse som extra kommando.

Kroppsspråk

Accepterat kroppsspråk:

- att vrida på huvudet i samband med kommando från kon till rutan eller i samband med apporтерings/dirigeringskommando (med övriga kroppen i bibehållen ställning).
- att vända på huvudet i riktning mot hunden i samband inkallningskommando från rutan (med övriga kroppen i bibehållen ställning).
- att titta åt det håll som sväng görs i riktningsförändring under marsch förutsatt att huvudvridningen inte görs innan svängen påbörjas.

Inte accepterat kroppsspråk:

- att vrida på kroppsdel utöver huvudet, t.ex. vrida/luta axlar eller ge signaler med ben/fötter i samband med stegförflyttningar, sändande till rutan/hinder/apporterering- huvudvridning som görs innan kommando eller riktningförändring påbörjas.

Betygsavdraget beror på graden av kroppssignaler och bör ligga inom intervallet 0,5 – 1,5 poäng.

Överdrivet kroppsspråk:

Vid överdrivet kroppsspråk blir betygsneddraget minst 2 poäng.

Apporter/apporteringsmoment

Det är tillåtet med egna apporter i alla klasser. Apporterna ska visas och godkännas av domaren vid anmälan. Alla apporterna som ingår i momentet ska vara godkända, om en apport blir underkänd är alla apporterna för momentet underkända. Tävlingsledaren bestämmer om apporten ska lämnas vid anmälan eller vid starten av lydnaden.

Om föraren utan anvisning från TL tar apporten från hunden medför detta 3-5 betygsenheters neddrag. Det kan ju vara så att föraren tar föremålet när hunden är på gång att tappa föremålet eller inte vill chansa att den ska tappa apporten, eller minska chansen till tugg.

Muntlig, öppen bedömning

Arrangören kan efter godkännande från domaren genomföra tävlingen med öppen muntlig bedömning.

Utgångsposition vid moment slut

Om hunden inte intar utgångsposition när moment ska avslutas, ska TL tillämpa 3 sekunders regeln för att ge föraren tid att kommendera sin hund till utgångsposition innan ”moment slut” kommenderas.

Skiften i fjärr och inkallning

Inkallning - Bröstkorgen i marken före ställande/sättande. Maxbetyg 8

Fjärr - Bröstkorgen i marken innan ställande/sättande. Maxbetyg 8

Anvisningar för gruppmoment

Låt föraren gå till hunden och ställa upp vid hundens högra sida om hunden har underkänts i del 2 från start eller om föraren inte vill kalla in sin hund.

Tempot in till föraren har ingen betydelse på betyget.

Man kan avstå del 2 i gruppmomentet men inte del 1. Om man avstår del 2 beslutar domaren om du ska hämta din hund eller om du ska ställa upp invid din hund. Betyg utdelas för del 1 men inget för del 2.

Gruppmoment kan genomföras i en egen tävlingsring, men samma krav gäller som på den ordinarie.

Ifall momentet ska göras om på grund av störande hund, stoppas tiden. Tidtagningen startar åter där tiden stoppades. Om t ex momentet avbryts efter 45 sekunder, startar man igen vid 45 sekunder.

Frånga startordning

Det är tillåtet att fastställa startordningen i gruppmoment av arrangören innan tävling och även använda den startordningen i övriga moment. Det är också godkänt att frånga startordning när man väl kommer till gruppmoment där hänsyn tas till strukna hundar etc.

Prioritet i momenten:

- Hundarnas säkerhet och välmående skall vara prioritet innan, under och efter momentets slutförande.
- Tävlingsledare och domare skall i mesta möjliga mån förebygga och förhindra kontakt mellan hundar, oavsett orsak eller uppsåt.
- Tävlingsledare och domare skall sträva efter att genomföra momentet på ett så säkert sätt som möjligt!

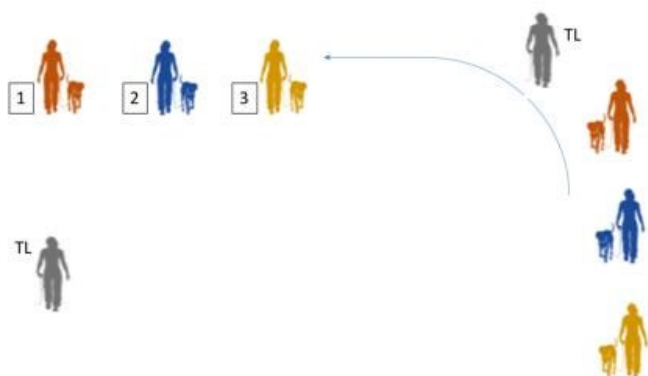
Innan ingång på planen:

- Hund som agerar mot annan hund ska bedömas såsom störande hund och rapporteras enligt reglerna för övriga delar i momentet. Ej att förväxlas med anmälan om oacceptabelt beteende.
- Domaren ska informera de tävlande vid samlingen om de direktiv som kommer att råda under gruppmomentet.
- Vid många startande där gruppmomenten delas upp i flera startgrupper, bör hundarna fördelas storleksvis om så är möjligt. Eller varannan tik och hane för att undvika konflikter.
- Tävlingsledare leder promenaden in på planen varav de tävlande följer, en i taget med avstånd som inte understiger avstånd som gäller vid uppställning mellan varandra. (se bild).
- Ekipage bör aldrig behöva passera bakom eller framför annat ekipage som står uppställt eller som håller på att ställa upp.
- Varje ekipages position bör finnas utmärkt på planen så att varje förare direkt kan ställa

upp på sin plats med hunden under kontroll. (se bild)

- Hundarna bör läggas på störningsfri plats med ”ryggen fri” från ljud och rörelse, framför allt i lägre klasser.

Domare och tävlingsledare bör uppehålla sig nära hundarna för att kunna avstyra all form av kontakt mellan hundar.

Under momentets gång:

- Det är önskvärt att gömslen har titthål för att kunna observera hundar under momentets gång.
- Förarna skall känna trygghet att i speciella situationer kunna återvända till sin hund om föraren av någon anledning känner det befogat. Innan föraren återvänder skall denne uppmärksamma domare om detta och få domarens godkännande och direktiv. Föraren återvänder efter godkännande, diskret och under tystnad för att inte störa övriga tävlande.
- Om förare väljer att gå fram (efter tillåtelse av domaren) till sin hund diskvalificeras ekipaget från gruppmomentet.

Momentets avslut och utgång från planen:

- Hund som agerar mot annan hund ska bedömas såsom störande hund och rapporteras enligt reglerna för övriga delar i momentet. Ej att förväxlas med anmälan om oacceptabelt beteende.
- Förarna bör iakttaga aktsamhet att mellan och efter moment uppmuntra sin hund så att den hamnar utom kontroll eller nära andra ekipage och kan störa dessa. Bör vänligt påpekas vid samlingen.

Stand-in hundar

Vid anmälningstidens utgång

Det ska vara minst tre hundar i gruppmomentet. Om det vid anmälningstidens utgång inte är tre anmälda hundar ska arrangören ombesörja att kalla in säkra stand-in hundar som ska finnas tillgängliga på tävlingsdagens gruppmoment. Förare och hundar ska vara väl förberedda för uppgiften.

Om arrangören har tillgång till säkra hundar kan dessa användas i gruppmomentet för att det ska bli minst tre hundar.

Stand-in hundarna behöver inte genomföra momentet/momenten. Dessa kan hållas kopplade och föraren kan stå intill sin hund som sitter eller ligger under hela momentet/momenten. Gäller samtliga klasser där gruppmoment ingår.

3 sekundersregeln i moment 3.7 och 3.8

Apportering med dirigeringsmoment 3.7

Efter att föraren kommenderat hunden att stanna och hunden står stilla väntar TL i 3 sekunder och sedan kommenderar TL ex. höger apport (vänta 1–2 sekunder) kommendera.

Samma sak gäller Sändande runt koner, positioner, apportering och hopp över hinder i moment 3.8.

Om föraren skickar hunden innan tävlingsledaren kommenderat mellan lystringskommando (ex. vänster apport vänta 3 sekunder) och verkställighetskommando (kommendera) i moment 3.7 och 3.8. Så är det 2-3 poängs avdrag. (Förtydligande från FCI)

Tävlingsdagen

Om det vid anmälningstidens utgång eller då gruppmomentet ska genomföras inte är tre deltagande ekipage ska arrangören kalla in stand-in hundar till gruppmomentet.

Domaren avgör stand-in hundens förmåga att utföra momentet.

Om domaren känner osäkerhet vad gäller stand-in hundarnas förmåga och säkerhet i momentet har domaren rätt att anvisa stand-in hundens förare att stanna kvar med sin hund kopplad (ingen kommendering utförs av föraren).

Genom detta ger vi kvarvarande tävlingsekipage möjlighet att i undantagsfall genomföra gruppmomentet med kopplade stand-in hundar som med kort varsel kan ställa upp på tävlingsdagen. Domaren beslutar var i gruppen stand-in hund/ar ska placeras.

KLASS 3

Moment 3.3 Fritt följ

Samma bedömning som innan gällande position och avstånd till förare. Hunden ska INTE gå längre ifrån än vad vi bedömer idag. Hundar med mycket päls får naturligtvis röra förarens ben så länge

inte hundens kropp ligger mot föraren. Mindre hundar kan ha ett större avstånd till föraren än medelstora och stora hundar har.

Moment 3.4 Positioner under marsch med upptag eller inkallning

Föraren får vrida på huvudet vid inkallningen från en position, samma som rutan. Inkallningen bör inte vara längre än ca 10 m från föraren, kräver inte högt tempo utan samma bedömning som i gruppmomenten. Hunden kan sätta sig framför föraren för att sedan kommenderas in vid sidan, så länge allt ser snyggt ut så är det okej även fast föraren har ryggen mot hunden vid inkallningen. Är det inkallning under marsch går det naturligtvis inte.

Om hunden inte kommer på inkallningen får föraren gå tillbaka till hunden och inta fotposition för att sedan återgå till momentet.

Det kan ingå en halt mellan positionerna, men behöver inte. TL ska tydligt meddela om föraren ska ta med sig hunden eller stanna vid hunden när föraren återgår.

Det viktiga är inte att föraren går långa sträckor efter positionen. Ha inte för många vändningar och helt om på en position.

Om positionen utförs i språngmarsch ska man kunna ändra till vanlig marsch efter att positionen är utförd. Ha längre sträckor i språngmarsch, minst 5 meter och kortare sträckor i vanlig marsch, ca 2-4 meter.

Om föraren går fel väg efter positionen så nollas inte momentet utan det blir som i FF, TL kommenderar tillbaka föraren.

Den tävlande ska följa TL kommendering när man går tillbaka till hunden, vi ska inte bry oss om avstånden mellan hund och förare när man passerar hunden (inte som i dagens zäta, 0,5 meter ifrån).

Positionerna och återgång/inkallning ska tydligt utmärkas på "tavlan" vid uppropet.

Om hunden står mellan 3.3 och 3.4 ge föraren en chans att sätta hunden ner, om hunden inte intar sitt kan inte moment 3.4 genomföras. Momentet ska alltid avslutas med ett kort sträcka fritt följ.

Moment 3.5 Inkallning

Om hunden intar positionen inom en kroppslängd ges inget betygsneddrag, intas positionen först efter två kroppslängder är maxbetyg 8 och efter tre kroppslängder är maxbetyg 6.

Kommenderingen ska ske i jämnhöjd med markeringarna. För tidig kommendering ger maxbetyg 8

Moment 3.6 Sändande med dirigering, platsläggande och inkallande

Då UG Lydnad fått många frågor om cirkeln som hunden ska springa till innan rutskick vill vi här påminna om följande som är hämtat från regelboken:

”Cirkelns omkrets ska märkas ut så att den är helt synlig för föraren, antingen vid minst åtta punkter, helst runt hela cirkeln. **Syftet** med märkningen är endast att hjälpa föraren och domaren att avgöra om hunden är innanför eller utanför cirkeln. Markeringen av omkretsen ska inte vara iögonfallande för hunden. Om hela omkretsen markeras, ska kontrasten mellan märkning och bakgrund vara mycket liten. Tydliga band/snören eller plastslangar är inte tillåtna.”

Föraren sänder sin hund till cirkeln. Om föraren behöver fler dirigeringskommandon för att

hunden ska komma in med alla fyra tassor så avvaktar TL förarens dirigering. När föraren upphört med sina dirigeringskommandon och det har gått ca 3 sekunder anvisar TL föraren att sända hunden till rutan.

- Om hunden är helt innanför cirkeln görs inga avdrag beroende på var i cirkeln hunden står.
- Om hunden står på gränsen till cirkeln ges 0,5–3 betygsenhets neddrag beroende på hundens position.
- Om hunden har tre ben innanför cirkeln är maxbetyg 9.
- Om hunden har två ben innanför cirkeln är maxbetyget 8.
- Om hunden har ett ben innanför cirkeln är maxbetyg 7.

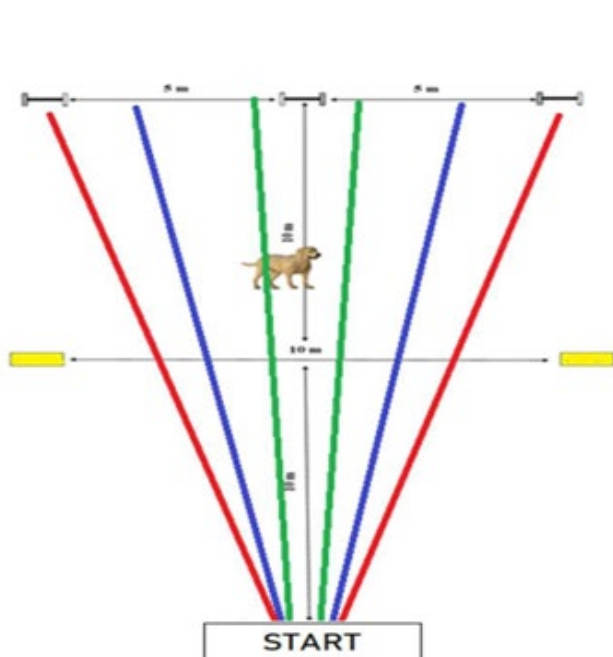
TL ska inte avgöra om hunden är i cirkeln med alla fyra tassor eller inte. Domaren ska stå så placerad att han/hon tydligt ser om hunden är i cirkeln eller utanför cirkeln med alla tassor och det påverkar förstås senare betyget. TL ska inte fatta några beslut utan efter att föraren slutat dirigera och det har förflutit ca 3 sekunder anvisar TL föraren att sända hunden till rutan.

Om hunden stannar på linjen till rutan och föraren ger ytterligare dirigeringskommando, måste ett nytt ”stå” kommando ges om föraren informerat domaren att hunden ska ”stå” innan ”ligg” kommando. Detta medför **1 betygsenhets neddrag** om hunden utför dirigeringen snabbt och rätt.

Om hunden intar fel position i cirkeln väntar TL 3 sekunder, och om inte föraren agerar (ställer hunden) anvisar TL föraren att sända hunden till rutan. Domaren sätter betyget. **”Fel position i rutan” Hunden måste ligga ner för att få betyg på rutan.**

Moment 3.7 Apportering med dirigering

Hunden underkänns om den springer förbi apporterna utan att stanna. Föraren får ställa hunden mellan 10 m linjen och apporterna, det är inte fel om föraren vill ställa hunden just innan apporterna. Men vi kan inte kräva ett högt tempo om hunden står någon meter ifrån apporten som den ska hämta.

Figur, Moment 3.7 Hundens väg: Det gröna området representerar en bra väg, det blå området resulterar i ett neddrag på 0,5-1 poäng och det röda området ett neddrag på 1-1,5 poäng. Om det

finns osäkerhet, pendlande eller ett starkt fokus mot ett helt felaktigt håll kan poängneddraget bli upp till 1,5-2 enheter.

Moment 3.8 Sändande runt koner, positioner, apportering och hopp över hinder

Om hunden passerar den tänkta linjen som sammanbinder apporterna utan att ha tagit upp korrekt apport underkänns momentet.

Om hunden tar apporten bakifrån och hela hunden inte har passerat den tänkta linjen underkänns inte momentet. Det är dock inte önskvärt och ger 1 betygsenhets neddrag.

Momentet underkänns om föraren kommenderar (stå/sitt/ligg) då hunden ännu inte rundat konen med hela sin längd.

Om föraren kommenderar (stå/sitt/ligg) för tidigt, men ändå så att hunden tydligt rundat konen (minst en meter) medför det 2 betygsenhets neddrag.

Om hunden inte åtlyder kommandot (stå/sitt/ligg) ger det 2–4 betygsenhets neddrag. Om hunden stannar utan kommando, ska den kallas in och kommenderas (stå/sitt/ligg). Maxbetyg 6.

2 betygsenhets neddrag ges om hund välter konen pga. om hunden inte har rundat konen helt.

Moment 3.9 Vittringsapportering

Hunden får passera över det rätta föremålet en gång utan neddrag. En andra passering ger 1 betygsenhets neddrag osv.

Hunden har rätt att i momentet vittringsapportering lukta på föremålen som det är föreskrivet i momentet. Att lukta betyder inte att hunden utan avdrag kan flytta föremålen under sitt luktande.

Under att hunden luktar på föremålet (försiktigt vidrör med nosen), kan föremålet röra sig något lite utan neddrag. Om hunden under sitt analysarbete flyttar föremål med tassar, hår, svans ska detta inte medföra avdrag. Om hunden med nosen flyttar runt vittringsapport (lek/slarv) utan att lyfta medför detta avdrag -1/föremål.

Uppdateringar i bedömningsanvisningarna

- 2022-06-02 Dokumentet publiceras
- 2022-06-06 Dokumentet uppdateras
- 2022-06-10 Dokumentet uppdateras med betygsavdrag under moment 3.6.
- 2022-10-03 Dokumentet uppdaterades. (Se ändringar i gult).